

CADRUL LEGISLATIV ACTUAL IN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII MINTALE

Dan Ghenea,
aprilie 2009

România este semnatară, alături de alte 51 de state europene, a Declarației Conferinței asupra Sănătății Mentale de la Helsinki organizată de Biroul Regional pentru Europa al Organizației Mondiale a Sănătății. În declarație se afirmă că promovarea sănătății mentale și prevenirea, tratamentul, îngrijirile și reabilitarea pentru problemele de sănătate mintală sunt o prioritate pentru Statele Membre ale Organizației Mondiale a Sănătății.

În anul 2006 a fost aprobat un pachet de reglementări în domeniul sănătății mentale cuprinzând:

- Strategia Ministerului Sănătății Publice în domeniul sănătății mentale (Ord. MS nr. 374/2006)
- Planul de acțiune pentru implementarea strategiei Ministerului Sănătății în domeniul sănătății mentale (Ord. MS nr. 426/2006)
- Normele de aplicare la Legea sănătății mentale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice – Legea nr. 487/2002 (Ord. MS nr. 372/2006)
- Ordin de ministru pentru transformarea laboratoarelor de sănătate mintală în centre de sănătate mintală (Ord. MS nr. 375/2006)

Strategia Ministerului Sănătății Publice în domeniul sănătății mentale a fost elaborată cu asistența tehnică a OMS în cadrul proiectului de sănătate mintală al Pactului de Stabilitate în Europa de Sud-Est. Pactul de Stabilitate pentru Sud-Estul Europei a fost lansat în 1999, la inițiativa Uniunii Europene și are ca scop întărirea eforturilor țărilor din Europa de Sud – Est în promovarea și menținerea păcii, democrației, respectării drepturilor omului și dezvoltării economice. Peste 40 de țări și organizații s-au alăturat ca parteneri în susținerea celor 8 țări în procesul de cooperare regională promovată cu scopul implementării principiilor sus-menționate. În cadrul **Inițiativei de Coeziune Socială a Pactului de Stabilitate**, domeniul sănătății mentale a fost identificat drept **un element esențial în menținerea stabilității sociale, a păcii, și a dezvoltării economice.**

Strategia Ministerului Sănătății în domeniul sănătății mentale este organizată pe 5 axe sau module:

- prevenire,
- sistem de îngrijiri,
- legislație,
- resurse,
- conexiuni cu alte sisteme

Legea sănătății mintale enumeră în **articolul 22** o serie de structuri în care se acordă îngrijirile de sănătate mintală, la litera a) fiind menționat centrul de sănătate mintală. Având în vedere inexistența unor structuri de îngrijiri care să răspundă recomandărilor OMS în privința standardelor minime de îngrijiri orientate spre comunitate, prin Planul de Acțiune s-a stabilit ca prioritate dezvoltarea a aproximativ 140 de centre de sănătate mintală în perioada 2006 – 2014. Aceste centre vor funcționa într-un sistem integrat de servicii de sănătate mintală. Unitatea funcțională de bază a acestui sistem va fi sectorul psihiatric; principiile de organizare a sectoarelor psihiatrice au fost incluse în capitolul al III – lea al normelor de aplicare a legii sănătății mintale. (În figura 1 prezentăm o schemă a cadrului legislativ actual în privința centrelor de sănătate mintală.).

Se vor crea astfel condițiile de îndeplinire a cerințelor **articolului 25** din legea 487/2002:

“Pentru asigurarea calitatii ingrijirilor serviciile de sanatate mintala trebuie sa indeplineasca urmatoarele conditii:

a) sa fie accesibile din punct de vedere geografic, prin repartizarea judicioasa in teritoriu a unitatilor din sectorul public;

b) sa asigure continuitatea ingrijirilor si acoperirea diversitatii nevoilor de evaluare, tratament, reabilitare si reintegrare a persoanelor cu tulburari psihice;

c) sa asigure si sa dezvolte modele de ingrijire comunitara;

d) sa dispuna, dupa caz, de personal medical, paramedical si auxiliar calificat, in numar suficient si supus unui proces continuu de formare profesionala;

e) sa dispuna de spatii, amenajari si echipamente care sa permita proceduri de evaluare si terapie adecvate si active pentru asigurarea de ingrijiri complete, in conformitate cu normele internationale;

f) sa asigure folosirea unor metode terapeutice si a unor mijloace care sa restabileasca, sa mentina si sa dezvolte capacitatea persoanelor cu tulburari psihice de a face fata singure propriilor inabilitati si handicapuri si de a se autoadministra;

g) sa permita exercitarea drepturilor cetatenesti si a celor ce deriva din calitatea de pacient, cu exceptia situatiilor prevazute de legislatia in vigoare;

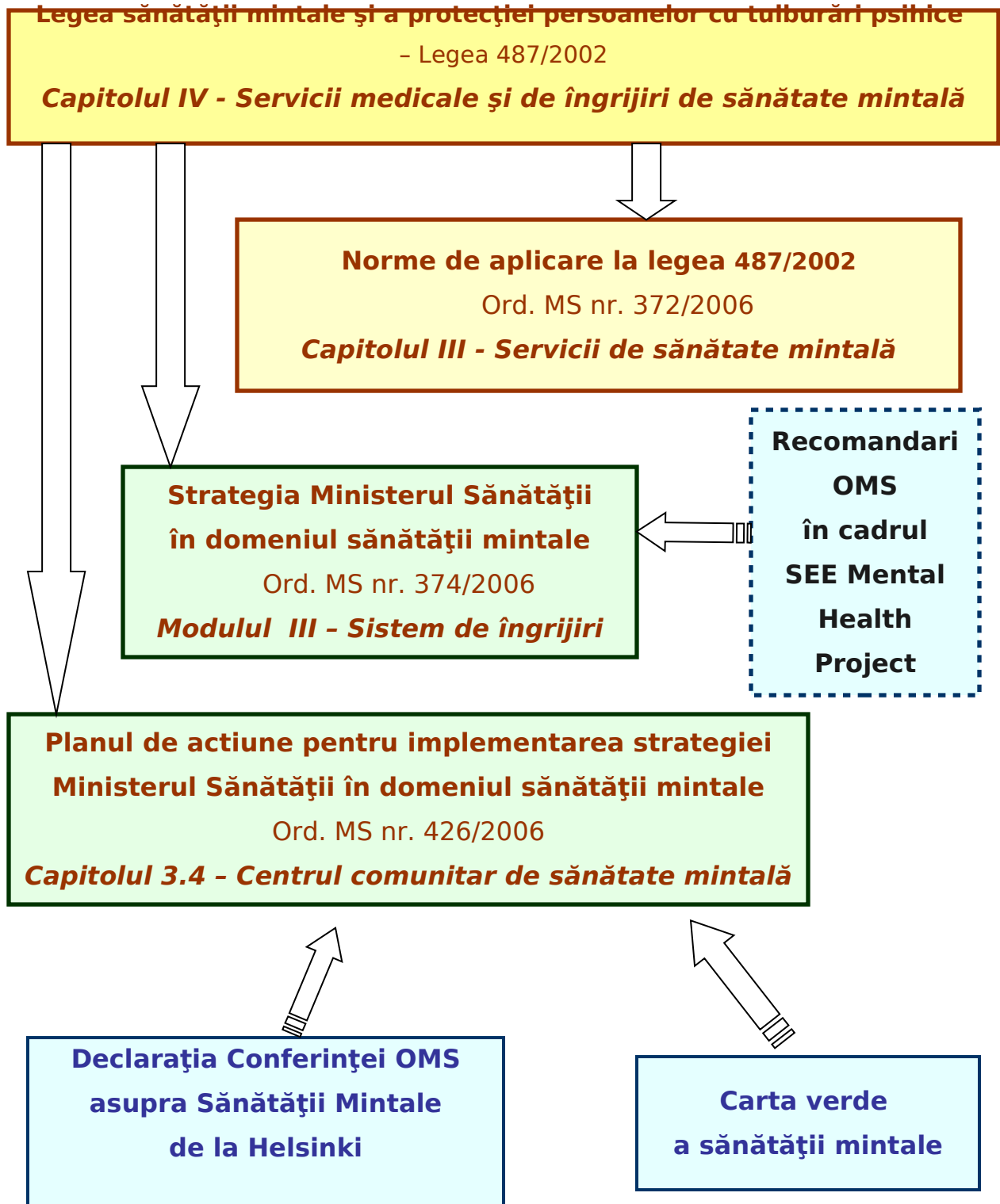
h) sa respecte si sa asigure conditii pentru viata particulara a persoanei cu tulburari psihice;

i) sa respecte si sa fie adaptate convingerilor religioase si culturale ale persoanelor cu tulburari psihice;

j) sa asigure accesul pacientilor la procesul de evaluare a ingrijirilor.”

Aceste conditii de calitate se aplica si in sistemul penitenciar, conform legii (vezi art 39 din legea 487/2002).

Schema cadrului legislativ actual în privința centrelor de sănătate mintală

Sectorul psihiatric

Cabinete private de psihiatrie sau de psihoterapie

Consultații psihiatrice de ambulator

Servicii de asistență mobilă

Paturi de criză

Spital de zi

Management de caz

Servicii și programe de reabilitare

Paturi de psihiatrie

Paturi de psihiatrie în secții transectoriale specializate

Paturi de psihiatrie într-un spital general

Paturi în centre de îngrijire pentru cronici

Structuri de asistență primară (medici de familie, centre de prevenție, cabinete de consiliere din școli)

Centrul comunitar de sănătate mentală

Centre vocaționale și alte servicii sociale

Centre recreaționale și educaționale

Structuri de asistență locativă

Centre de tip drop-in

